№ 208. Wtorek 9. Września 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. **Z pocztą:** kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserecya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Podróż Ich Mości Cesarstwa. — Nowiny dworu. — Arcyksiażę Ferdynand Maksymilian w Tryeście. — Goście przy poświeceniu katedry w Granie. — Linia telegraficzna do państw papieskich. — Ułaskawienie.)

Wiedeń, 5. września. Jego Ces. król. Apostolska Mość i Jej Mość Cesarzowa przybyli dnia 3. b. m. po trzeciej godzinie po południu śród okrzyków najszczerszej radości w najpomyślniejszem zdrowiu do Klagenfurtu. — Dnia 5. o godzinie $7^{1}/_{4}$ rano odjechali JJ. MM. Cesarstwo z Klagenfurtu do górnej Karyntyi.

— Jego cesarzewicz. Mość, najdostojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik odjechał dnia 2. b. m. o godzinie $4^{1}/_{4}$ po południu po obiedzie w Bodenbach, do Reichstadu.

Jej Mość Marya, Królowa Saxonii stanęła d. 3. b. m. o godzinie $4^{3}/_{4}$ rano w Pradze, i o szóstej godzinie zrana udała się w dalszą podróż do Wiednia.

Salzburg, 31. sierpnia. Wczoraj o godzinie $4^{1}/_{2}$ po południu stanęła Jej Mość Cesarzowa, Karolina Augusta z Mnichowa. Również Jego Mość Maksymilian Król Bawaryi i Królowa zjechali z Berchtesgaden z powitaniem Jej Mości Cesarzowej. W wieczór o godzinie $6^{1}/_{2}$ przybył także Jego Eminencya, kardynał Arcybiskup książę Schwarzenberg.

Tryest, 1. września. Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Leopold powrócił dziś z Poli, zwiedził w towarzystwie Jego Excel. gubernatora, barona Mertens wodociąg pod Nabresiną i udał się ztamtąd parowcem „Lloydy" do Wenecyi.

Tryest, 4. września. Gdy Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian, naczelny komendant marynarki przybył tu przedwczoraj, wyjechały naprzeciw niemu liczne ekwipaże i towarzyszyły mu do miasta, a wszystkie klasy ludności witały Go z wielką czcią i radością.

Gran, 1. września. Z dziennika *Oesterr. Volksfreund* zamieszczamy następujące doniesienie o kościelnym akcie poświęcenia katedry:

Od wieków podobno nie widział Gran tak wspaniałej uroczystości i tak świetnej liczby najznakomitszych gości w swych murach, jak w dniach poświęcenia katedry. Obecność Jego c. k. Apostolskiej Mości i najdostojniejszych Arcyksiążąt Albrechta, Karola Ferdynanda, Wilhelma, Ernesta i Maksymiliana, Ich Excelencyi ministrów hrabi Buol, barona Bach, Toggenburga i szefa najwyższej władzy policyjnej i t. d.; fml. barona Kempen, równie jak innych wysokich dygnitarzy państwa i książąt kościoła najświetniejszej dodała okazałości. Z dygnitarzy książąt kościoła znajdowali się ich Eminencye, kardynałowie Rauscher, Arcybiskup Wiedeński i Haulik, Arcybiskup Zagrabski, Ich Excelencye Arcybiskupi Poznania i Gnieznieński, Erlawski, Lwowski, Arcybiskupi z Kolocsy, z Udine, Arcybiskup OO. Mechitarzystów, następnie biskupi z Trientu, Berna, Csanadu, Lugos (gr. un.), Stuhlweissenburga, z Koszyc, Preszowy (łac. i gr. un.), Pięciukościołów, Wielkiego Waradzynu (gr. un.), z Wessprim, Raaby, Rosnay (gr. un.), Waizen, Spiżu, Diakowaru, Siedmiogrodu, Arcyopat z Martinsberg, następnie Opaci z Lokir, Mölk, Heiligenkreuz, Infułat Zenner z Wiednia i proboszcz Burgu dr. Kutschker.

— Z Paduy pociągnięto linię telegraficzną na Rovigo do rzymskiej granicy w kierunku Ferrary, tym sposobem zaprowadzono teraz bezpośrednie połączenie austryackich linii telegraficznych z liniami państwa kościelnego na granicy koło Pontelagoscuro.

Przez tę linię nowo otwartą zmniejsza się dotychczasowa należytość za depesze przeznaczone do państwa kościelnego i królestwa obojej Sycylii przeciętnie niemal o 3 r. od pojedynczej depeszy.

— Jego Excelencyz jeneralny gubernator Lombardzko-weneckiego królestwa feldmarszałek hrabia Radetzky, dozwolił wygnańcowi politycznemu drowi Antonio Papesso bezkarnego powrotu do c. k. państw austryackich i zniósł sekwestracyę z majątku jego.

Ameryka.

(Zwołanie sesyi nadzwyczajnej. — Usposobienie izby. — Nowe zajścia w Kanzas. — Ludność w San Domingo za Hiszpanią.)

Nowy York, 20. sierpnia. Kongres w Washingtonie odroczył się przedwczoraj, odrzuciwszy bil względem budżetu wyjskowego. Prezydent wydał natychmiast proklamacyę zwołującą nadzwyczajne posiedzenie na dzień 21. t. m. Proklamacya ta jest następującej treści:

„Zważywszy, że w chwili, kiedy na dalekich granicach Stanów zjednoczonych toczy się walka z rozmaitemi szczepami Indyan, i kiedy spokój publiczny także w innym względzie mocno jest zagrożony, odroczył się kongres bez przyzwolenia potrzebnych pieniędzy dla armii, i tym sposobem odjął władzy wykonawczej środek do wypełnienia obowiązku powszechnej obrony i bezpieczeństwa, i gdy przeto zachodzi nadzwyczajny powód do zwołania obudwu izb kongresu, przeto wzywam wspomnione izby tą uchwałą, ażeby zebrały się we czwartek 21. sierpnia w kapitolu miasta Washingtonu i zapraszam senatorów i reprezentantów, ażeby zabrawszy się w oznaczonym czasie i miejscu naradzali się nad środkami i powzięli uchwały, jakich wymaga teraźniejszy stan unii. W dowód czego opatrzyłem niniejszą proklamacyę pieczęcią Stanów zjednoczonych i podpisałem własnorecznie. Dan w mieście Washingtonie 18. dnia miesiąca sierpnia roku pańskiego 1856, a w 81 roku niepodległości Stanów zjednoczonych. Franklin Pierce.

W. L. Marcy, sekretarz państwa."

Izba reprezentantów rozeszła się śród wielkiego zamieszania. Demokraci żądali przydłużenia sesyi, ale odrzucono ich wniosek. Dlatego nieprzeszedł bil armii i kilka innych bilów. Znaczna liczba bilów nieotrzymała tylko dla braku czasu podpisu prezydenta. Członków państw południowych obarzyło mocno zwołanie nadzwyczajnej sesyi, ponieważ prosili listownie prezydenta, ażeby niezwoływał takiej sesyi. Sądzą, że bil względem budżetu armii przejdzie bez dalszych trudności. Wszelki zaś zamiar wniesienia innych bilów natrafi prawdopodobnie na gwałtowny opór. W ogóle bardzo wątpliwa jeszcze, czy się zbierze przepisana liczba członków na nadzwyczajne posiedzenie.

Z **Kansas** donoszą: Zeszłego poniedziałku wieczór uderzyło 200 wolnych ochotników na miasto Franklin w Kansas, gdzie znajdowało się tylko 200 zwolenników niewolnictwa. Walka trwała 4 godzin; czterech stronników niewolnictwa i sześciu wolnych ochotników poległo. Najeźdzcy zrabowali pocztę, zapalili gmach pocztowy i cofnęli się potem zabrawszy działa znajdujące się w mieście. Podług poźniejszych doniesień wynosiła liczba zabitych i ranionych ochotników 17. Na drugi dzień obsadził miasto liczący 100 ludzi oddział wojsk Stanów zjednoczonych. Do Tepeki wkroczyło 300 ludzi z oddziału zostającego pod rozkazami Lane'go.

— Listy z **San Domingo** z 2. sierpnia donoszą, że z powodu traktatu, zawartego niedawno przez republikę z Hiszpanią wybuchło tam powstanie, które wznieca obawę. Siódmy artykuł rzeczonego traktatu przyznaje potomkom familii hiszpańskich prawo nacyonalizowania się Hiszpanami; a że pochodzące z Hiszpanów familie, stanowią większą część ludności, więc ci życzyli sobie wyraźnie i na mocy prawa być poddanymi hiszpańskimi, i wywiesili banderę hiszpańską, a chorągiew republiki zrzucili. Obywatele i żołnierze cisnęli się do biura konzula hiszpańskiego, ażeby się zapisać w rejestr poddanych hiszpańskich. Przy odjściu tej wiadomości było już 5000 osób wpisanych w listę. Z powodu tego wypadku zastanowiły sądy swe posiedzenia. Wszystkie sprawy ustały. Prezydent republiki i ministeryum chcą wystąpić z gabinetu. Redaktor dziennika zabił na ulicy jednego Hiszpana, konzul hiszpański wyznaczył sumę 25.000 fr. na głowę zabójcy.

Hiszpania.

(Zaślubiny księcia Adalberta z Infantką. — Katedra jezyka Sanskryckiego. — Rozwiązanie towarzystw fabrykantów i robotników. — Nadzór bezpieczeństwa publicznego. Odwałanie Alwareza z Meksyku. — Rozwiązanie towarzystw rzemieślniczych wstrzymane.)

Z **Madrytu** piszą pod dniem 26. sierpnia: „Wczoraj wieczór odbyły się w pałacu, w przepysznie ozdobionych salach pomieszkania Króla, zaślubiny księcia Adalberta z Infantką Amalią.

Królewska familia, korpus dyplomatyczny, ministrowie i najwyżsi urzędnicy, duchowieństwo i t. d. byli obecni przy tej uroczystej ceremonii, po której nastąpiła wielka recepcya w apartamentach Królowy, gdzie książę, mówiący płynnie po hiszpańsku, przyjmował życzenia wszystkich obecnych. Dopiero po północy rozeszło się towarzystwo. Dziś o godzinie 2. odprawił kardynał w obecności nowożeńców mszę, po której nastąpiła w pałacu uczta na 100 osób, a dziś wieczór odbędzie się uroczyste nabożeństwo dziękczynne w kościele Atocha. Nowozaślubieni księztwo odwiedzą przed wyjazdem do Niemiec Toledo i inne miasta hiszpańskie. — Przy centralnym uniwersytecie w Madrycie ma być utworzona katedra języka sanskryckiego, którą postanowiono poruczyć panu d'Asas.

— *Gazeta urzędowa* ogłosiła obwieszczenie jeneralnego kapitana Barcelony, którem dla dobra i spokojności publicznej rozwiązują się wszystkie w Katalonii istniejące towarzystwa fabrykantów i robotników. Towarzystwa te założone w zamiarach dobroczynnych i ludzkich, obwinione są, że się dają używać za narzędzie interesów prywatnych i są przyczyną ustawicznych agitacyi. Nowe towarzystwa tego rodzaju, jeśliby się chciały zawiązać w zamiarze utrzymania osobnych kas wsparcia, będą potwierdzone pod warunkiem dania zupełnej gwarancyi, że swego programu nie odstąpią. — *Epoca* ogłosiła inne obwieszczenie jeneralnego kapitana Walencyi dla przytłumienia licznych kradzieży i morderstw w królestwach Walencyi i Murcyi; każdy, kto się dopuści zamachu na życie albo własność drugiego, będzie stawiony przed sądem wojskowym; bezprawne noszenie lub ukrywanie broni, zakazane jest pod najsurowszą karą.

— *Gaceta* zawiera następujący dekret królewski: „Ze względu na powody, które Mi przedłożył Mój pierwszy sekretarz stanu spraw zagranicznych, w porozumieniu z radą ministeryalną, rozkazuję, ażeby Don Miguel de los Santos Alvarez, złożył urzędowanie Mego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy republice Meksykańskiej. Dano w pałacu 23. sierpnia 1856 (podpis) *Królowa*, (kontrasygn.) Minister spraw zagranicznych. Nicomedes Pastor Diaz."

— *Journal de Madrid* mówi, złożenie z urzędu Miguela Alvarez'a nastąpiło dla tego, ponieważ w imieniu Hiszpanii uczynił koncesye, które się z powagą jej nie zgadzają. Zdaje się, że pośrednictwo Francyi było bezskuteczne, i tak kwestya ta pozostaje w zawieszeniu, a rozwiązanie jej może jeszcze nastąpić tylko w drodze przemocy.

Co do rozkazu, którem w Barcelonie rozwiązano towarzystwa rzemieślników, donosi *Gazetta*, że „jenerał Zapatero z przyczyny reklamacyi wielu rzemieślników odwołał swe rozporządzenie."

Anglia.

(Podróż Jej Mości Królowej. — Morning Post o Grecyi i księztwach Naddunajskich.)

Londyn, 1. września. Królowa i królewska familia przepędziły dzień 29. sierpnia w Edinburgu. Książę Buccleich i Sir Benjamin Hall zostali zaszczyceni zaproszeniem do stołu królewskiego. Nazajutrz zrana zaraz po godzinie 8. opuściła Jej Mość Królowa stolicę Szkocyi i udała się na Stirling, Perth i Banchory do Balmoral, gdzie przybyła o 7. godzinie wieczór.

— Dziennik *Morning Post*, który niedawno zapowiedział bliskie zniesienie wojskowej okupacyi Grecyi, donosi dziś przeciwnie, że wojska sprzymierzone nieustąpią teraz z Grecyi. Krok taki byłby niestosowny przy teraźniejszym stanie rzeczy w Atenach i w całem Królestwie. Na czem zasadza się ten stan rzeczy, o tem niewspomina wcale lakoniczne to doniesienie.

Obszerniej, ale wcale niejaśniej rozpisuje się *Morning Post* o sprawie księztw Naddunajskich. Anglia i Rosya — powiada — zastrzegają sobie na poźniej wynurzenie myśli swojej; Austrya i Porta sprzeciwiają się połączeniu, inne zaś mocarstwa zdają się być za projektem połączenia. Mówiąc językiem parlamentarnym otrzymał projekt połączenia podobną sankcyę, jak bil, który dozwolono odczytać po raz pierwszy.

Natomiast powtarza *Observer*: „Wiemy, że rząd angielski jest i był zawsze przeciwny projektowi połączenia i zdaje nam się, że rząd francuski podziela zdanie angielskiego."

Francya.

(Surowe przepisy targowe. — Stosunki z Japonią. — Medal turecki dla oficerów. — Powrót wojsk z Oryentu. — Nagrody w akademii wyznaczone. — Nowiny dworu. — Wyroki sądu przysięgłych z marca i kwietnia.)

Paryż, 1. września. Sąd policyi poprawczej skazał wczoraj 12 osób za fałszowanie mléka na więzienie od 6 do 3 miesięcy i na kary pieniężne po 50 franków. Oprócz tego skazano bardzo wielu rzeźników za sprzedawanie niezdrowego mięsa lub przekroczenie taksy policyjnej na kary pieniężne od 30 do 200 fr. Zrzesztą powiększa się codziennie liczba rzeźników, którzy sprzedają mięso niżej taksy jeszcze. — Minister finansów mianował komisyę, której polecono rewidować prace katastru, by uskutecznić stosowniejszy podział podatku gruntowego. Od kilku lat są niektóre grunta wyżej, inne niżej opodatkowane, niż być powinno. Idzie więc o ułożenie nowego projektu, który ma być przedłożony Ciału prawodawczemu. — Sprawia to wielkie wrażenie, że usiłowania rządu względem zawiązania przyjaźnych stosunków z Japonią, tak prędko się powiodły. Kontradmirałowi Guerin, który miał już konferencyę z pełnomocnikiem Cesarza japońskiego, poruczono rozpoczęcie układów i zawarcie traktatu handlowego.

W mennicy Konstantynopola biją teraz medal przeznaczony dla wszystkich oficerów sprzymierzonych armii, którzy mieli udział w oblężeniu Sebastopola. Jedna strona jego przedstawia chorągwie czterech sprzymierzeńców z działem i kartą Krymu, do połowy rozwiniętą i spoczywającą na pokonanym orle rosyjskim z podpisem: „Sebastopol" w języku francuskim. Na drugiej stronie znajduje się imię Sułtana i wyraz Sebastopol w języku tureckim. Oficerowie rangi jeneralskiej otrzymają medal ten w złocie, niżsi zaś ze srebra.

— Podług *Monitora* przybył 30. z. m. z Konstantynopola do Marsylii okręt transportowy z wojskiem, między którem nie znajdował się ani jeden chory. Dalsze okręta przywiozą ostatnie oddziały armii oryentalnej do ojczyzny. — Akademia francuzka wyznaczyła za przedmiot do rozpisanej na rok 1857 nagrody poezyi — wojnę w Oryencie, a do nagrody krasomówstwa — pochwałę Regnarda. Obie nagrody składają się ze złotych medalów w wartości po 2000 franków. Na przedmiot do osiągnienia nagrody Monthyon w sumie 3000 franków, która ma być nadana w roku 1858, obrała akademia francuzka krytyczne studya dzieł Tucydydesa.

— Jak donosi jeden z dzienników bayońskich przedsiębrali Ich M. Cesarstwo z swoją świtą trzygodzinną przejażdkę na morzu w łodziach okrętów „Newton" i „Pelican". Marszałek Bosquet, który bawi teraz w Biarritzy, należał także do tej wycieczki, i w ogóle towarzyszy Ich M. Cesarstwu we wszystkich przejażdkach.

— Plakaty po ulicach Paryża ogłaszają wyroki sądu przysięgłych w departamencie Sekwany z miesiąca marca i kwietnia, wymieniają pięć osób (Regnier, Brousin, Caron, Ataovine i Poisson) skazanych *in contumatiam* na śmierć za zamach na życie Cesarza i zamiar obalenia rządu.

Włochy.

(Zaburzenie w Liwurnie.)

Monitore Toscano z 28. sierpnia donosi z **Florencyi**: „Na dniu 24. wieczór, gdy żandarmerya chciała przyaresztować kilku chłopców w Liwurnie, którzy śpiewaniem nieprzyzwoitych pieśni dawali zgorszenie publiczne, przyszło do starcia między żandarmerya i ludem, który rzucił się na żandarmów. Ci zmuszeni byli cofnąć się i wezwać udzielonej natychmiast pomocy wojsk wielkoksiążęcych, wojsko bez żadnego oporu pojmało prawie wszystkich burzycieli i w przeciągu godziny przywróciło zwykłą spokojność w okręgu St. Giovanni."

Niemce.

(Książę następca Toskański przybył do Drezdna. — Zakaz żenienia się szlachty niżej stanu w Prusiech. — Zwołanie sejmów prowincyonalnych. — Stan rannych w Gibraltarze. — Przechód wojska.)

Jego królewicz. Mość, dziedziczny Wielki książę Toskanii przybył 31. sierpnia wieczór z Lipska do Drezdna i udał się zaraz do Pillnic.

Berlin, 1. września. Z powodu zapytania, oznajmiono księżom prowincyi Prus rozporządzeniem konsystorza, że jeszcze istnieje prawem i artykułem 4. dokumentu konstytucyi nie jest zniesiony zawarty w kodeksie krajowem zakaz żenienia się szlachcica z chłopka lub kobietą niższego stanu miejskiego, gdyż tu nie chodzi o przywileje stanu, lecz o ograniczenie praw szlachectwa. Zdanie to zastosowano w wielu przypadkach i uznano ze strony ministerstwa sprawiedliwości.

— Na mocy rozporządzenia królewskiego, w którem przyrzeczone jest zwoływanie sejmów prowincyonalnych co dwa lata, wyznaczono już na wniosek ministra spraw wewnętrznych termin tegorocznego zwołania sejmów w sześciu prowincyach, mianowicie w pruskiej, poznańskiej, szląskiej, saksońskiej, w palatynacie i w prowincyi nadreńskiej na dzień 5. października r. b., w innych zaś prowincyach, gdzie istnieją osobne sejmy komunalne, nastąpi dopiero poźniej zwołanie sejmów prowincyonalnych.

Do **Berlina** nadeszły z Gibraltaru następujące doniesienia: „Leczenie pozostawionych w Gibraltarze ranionych Prusaków, których przeniesiono do szpitalu cywilnego, postępuje szczęśliwie; nawet z ciężko ranionych żaden nie umarł, a nawet jest nadzieja, że wszyscy ocaleni zostaną. Jego królewicz. Mość książę Adalbert zamyślał podług najnowszych doniesień odjechać z końcem sierpnia do Anglii, tak, że przybycia jego do Londynu można oczekiwać najdalej z 5. września. Rana goi się szczęśliwie. Królewska korweta parowa „Gdańsk" odpłynęła 16. z Gibraltaru najpierwej do Malty, by zaopatrzyć się w węgle, a potem ma jak najspieszniej odpłynąć do Konstantynopola, gdzie aż do dalszych rozporządzeń pozostanie do dyspozycyi królewskiego posła jenerał-majora barona Wildenbrucka.

Augsburg, 31. sierpnia. Złożona z 14 wyższych oficerów, 376 podoficerów i szeregowców druga kolumna idącego z Moguncyi do Włoch c. k. pułku piechoty Alberta, następcy tronu Saksonii, stanęła wczoraj około pierwszej godziny z południa osobnym pociągiem w tutejszym dworcu kolei żelaznej, i po wypoczynku przez $^3/_4$ godziny udała się przy muzyce pułku chevaux-leżerów królewskich dalej w kierunku do Kempten.

Królestwo Polskie.

(Książę Chigi w przejeździe do Moskwy.)

Warszawa, 4go września. *Gazeta warszawska* donosi: Jego Exc. Monsignore Don Flavio Chigi, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Jego Świątobliwości Papieża Piusa IX przy dworze ces. rosyjskim, po przybyciu swojem do Warszawy stanął w jednem z zabudowań pałacu Łazienkowskiego. Onegdaj zrana wyż-

sze duchowieństwo rzymsko-katolickie powitało Jego Świątobliwość. Około godz. 9. zrana Monsignore Chigi i towarzyszący mu z Rzymu duchowni, przybyli do kościoła OO. Kapucynów dla odprawienia mszy św. Jego Excelencya celebrował w kaplicy przed ołtarzem błogosł. Anioła z Akry, inni duchowni przed innemi obrazami. Jenerał piechoty, jenerał-adjutant Paniutin, zarządzający częściu cywilną w królestwie Polskim, znajdował się w kościele. Po mszy św., jw. ksiądz biskup Fiałkowski, administrator archidyecezyi warszawskiej, jw. ksiądz hr. Tadeusz Łubieński, biskup rodopolitański i najprzewielebniejszy ksiądz Benjamin przedstawiali się posłowi papieskiemu, który przyszedłszy z zakrystyi do chóru zakonnego udzielił zebranym zakonnikom miejscowym od Ojca św. apostolskie błogosławieństwo. O godzinie 4ej po południu, Jego Excelencya wraz z orszakiem swoim opuścił Warszawę, udając się w dalszą podróż do Moskwy.

Księstwa Naddunajskie.

(Dokumenta wyszczególniające księcia Stirbeja.)

Bukareszt, 13. (25.) sierpnia. Kiamil Bej przywiózł dla księcia Stirbeja wielką wstęgę orderu Medżydzie i list Wielkiego Wezyra z Konstantynopola. Gazeta urzędowa ogłosiła teraz dosłowną treść tych dokumentów, jak następuje:

List Wielkiego Wezyra.

Ponieważ cesarski rząd pragnie wynagrodzić mądry i dobry zarząd, jakiś Wasza książęca Mość prowadził przez cały czas, w którym byłeś panującym księciem, i żeby dać Waszej ks. Mości dowód osobliwego wyszczególnienia, zaszczyca Waszą ks. Mość wysokim orderem Medżydzie pierwszej klasy, którego insygnia doręczy Waszej książęcej Mości Kiamil Bej, o czem zawiadomić Waszą książęcą Mość ten uprzejmy list jest przeznaczony.

Dyplom cesarski.

Ponieważ jest w Naszym charakterze cesarskim, ażeby doznawali Naszej życzliwości cesarskiej ci, którzy gorliwie i czynnie służą cesarstwu, dają dowody swej wierności i przywiązania i przestrzegają dobra wysokiego cesarstwa, i ponieważ właściciel tego Naszego cesarskiego dyplomu Barbu Stirbej, były książę Wołoszczyzny, która jest jedną z prowincyi należących do Naszego państwa, pozyskał dla siebie Naszą życzliwość cesarską przez swoję uprzejmą dla Nas staranność w ciągu swego nadzwyczaj dobrego, mądrego i godnego rządu, przeto nadaje się mu niniejszem zaszczyt i prawo noszenia orderu Medżydie pierwszej klasy. Na mocy tego nadajemy mu i przesyłamy niniejszy Nasz dyplom cesarski.

Pisano w połowie miesiąca zylkade 1272 (czyli w roku zbawienia 1856, 5. lipca).

Turcya.

(Wiadomości bieżące z Konstantynopola. — Zaraza bydła. — Szarańcza. — Wyprawa wojsk do Albanii.)

Paropływ Lloydy „Egitto" przywiózł 4go b. m. do Tryestu wiadomości z Konstantynopola sięgające po dzień 29go z. m. Urzędnicy administracyjni armii francuskiej mieli się udać 30go z. m. na pokładzie paropływu „Victor Emanuel" z powrotem do Francyi. Paropływ „Chaptal" i szalupa kanonierska „Alerte" odpłyną do ujść Dunaju. Między wojska egipskie rozdano medale zasługi w sposób uroczysty. Na cześć ces. rosyjskiego posła Buteniewa wydał poseł francuski świetną ucztę. Upewniają, że redaktor dziennika „Epoca" nazwiskiem Coello, ma być posłem hiszpańskim w Konstantynopolu. Według doniesień z wybrzeża czerkieskiego zajęli Rosyanie dawniejsze swe pozycye w tym kraju. Suchumkale i Redutkale znowu w ich ręku.

Podług doniesien z nad **niższego Dunaju** aż do 20. sierpnia wybuchła między sprowadzonemi z Besarabii do Dobrudży wielkiemi stadami bydła rogatego gwałtowna zaraza, która dotąd prawie dwie trzecie części ich pochłonęła. Z południowej Rosyi nadciągnęły w połowie sierpnia trzy ogromne stada szarańczy, które opadłszy pola kukurudziane u ujść Dunaju w krótkim czasie zupełnie je spustoszyły, a potem pociągnęły dalej w głąb kraju. Także z Ruszczuku donoszą, że 19go wieczorem widziano w przelocie nad Dunajem stado szarańczy długości dwóch mil, i spuściła się na pola Wołoszczyzny.

Z **Antivari** donoszą do gazety zagrabskiej z 22go sierpnia: „Wczoraj zawinął do zatoki tutejszej turecki okręt wojenny z 600 ludźmi wojska Nizamu. Dziś oczekują dwóch innych okrętów, a do 15. września musi stanąć w ogóle 15.000 ludzi pod naczelną komendą Omera Baszy. Przeznaczeniem tego korpusu ma być przywrócenie spokojności w Albanii, obrona chrześcian i ustalenie w Albanii dawnej uregulowanej administracyi. Jeśli górzysta — wojenna — część Albanii przyłączy się do Omera Baszy, co też uczyni pewno, gdyż ludność jej jest po największej części chrześciańska, natenczas niewątpliwe jest za Portą zwycięztwo; w przeciwnym razie nieudałaby się wyprawa. Po zhołdowaniu Albanii będą wojska te, jak słychać, użyte przeciw Montenegrom. Roboty około kościoła katolickiego są dotąd jeszcze w zawieszeniu."

Azya.

(Reforma w prawodawstwie indyjskiem. — Powstanie chińskie.)

Kalkuta, 17. lipca. (Według korespondencyi gazety *Times*). Rząd postanowił nareszcie ograniczyć w drodze prawnej obyczaj wielożeństwa. Mr. Grant przedłoży w tej mierze bil, który rząd będzie wspierać wszelkiemi sposobami. Rozporządzenie to ma być wymierzone tylko przeciw „koolinizmowi" (wielożeństwu wyższych braminów), ale istotnie rozciąga się dalej. Indyanin, którego żona jest niepłodna, lub tylko córki rodzi, ma mieć prawo pojąć drugą żonę, wszelka zaś inna forma poligamii jest zakazana, i ulega karze. Ale czy stosownem będzie takie rozporządzenie, podzielona jest opinia publiczna. — Towarzystwo plantatorów indygo wniosło zażalenie w parlamencie przeciw projektowi komisyi prawodawczej. Według nowej procedury kryminalnej mają być stawieni także Europejczycy przed sądami kompanii, zamiast przed „*Supreme Court*," który czasami 1000 mil jest oddalony. Europejczyków w głębi kraju przeraża taka zmiana. Boją się systemu krzywoprzysięstwa i fałszywych świadków, przezco każdy Indyanin byłby wstanie zaspokoić swą zemstę.

Oprócz tego nie chcą być sądzeni bez przysięgłych i innem prawem jak angielskiem. Umiarkowani plantatorowie po części się zgadzają, wszelako obawa fałszywych świadków ma za sobą słuszne powody. — Misyonarz, który właśnie przybył z Avy, przywiózł z Pegu pomyślne wiadomości. Wielkie wychodztwo, które nastąpiło podczas wojny, ustało teraz, a prąd zmierza ku południowi. Każdej nocy przychodzą familie Birmańskie przez granicę i oznajmują władzom swe postanowienie osiedlenia się pod panowaniem angielskiem. Osobliwie Kareny, co się przemysłowości oddają, gromadzą się, i chcą tysiącami przechodzić na wiarę chrześciańską. Mój gwarant, podobnie jak dr. Moeling z Coorg i inni ludzie doświadczeni utrzymują, że rząd popełnia błąd; że upodatkowanie ich jest za lekkie. Birmana, mówi on, potrzeba podatkami uciążyć, chcąc ażeby pracował. Lecz rozrzewniająca jest radość Karenów, że są postawieni na równi z Birmanami, i że zeznanie ich przed sądem będzie mieć znaczenie.

Hongkong, 10. lipca. Polityczne wiadomości z Chin ciągle jeszcze są niepomyślne, gdyż buntownicy we wszystkich stronach robią postępy.

W Kwangi ponieśli cesarscy znowu klęskę, tak, iż nowe posiłki wyprawiono z Kantonu, gdzie mandarynowie używają wszelkich sposobów, aby zapobiedz rozszerzającej się niechęci. W przyległych okolicach miasta nie zaburzono spokojności publicznej.

Również smutne nadchodzą wiadomości z północy. Pod Ching-Kiangfoo porażono cesarskich na głowę. Na wiadomość o tem rozszerzył się w handlowem mieście przestrach, i uciekło wielu mieszkańców. Przez te wypadki zmuszony był cesarski jenerał Heang Yoong odstąpić od oblężenia Nankinu i cofnąć się z swoją armią do Tan-yang.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Petersburg, 2. września. Uroczysty wjazd J. M. Cesarza Aleksandra do Moskwy odbył się dnia 29. sierpnia o trzeciej godzinie po południu. — Cesarz potwierdził przywileje miast Rygi, Rewlu, Dorpatu i Pernawy.

Paryż, 4. września. Nieupoważniony wydawca litografowanej korespondencyi i dyrektor centralnego biura dla Niemiec, niejaki Löwenfels skazany został na czteromiesięczne więzienie i na 300 franków kary pieniężnej.

Karlsruhe, 4. września. Według doniesień z Neufchatel w Szwajcaryi odzyskało tamtejsze stronnictwo rojalistów znowu władzę, którą ed roku 1848 dzierzyli republikanie.

Paryż, 5. września. Według doniesień z Madrytu z dnia 3. b. m. ogłosiła tamtejsza Gazeta urzędowa dekret rozwiązania gwardyi narodowej. — *Monitor* zawiera depeszę telegraficzną z Berny o agitacyach w Neufchatelu; depesza wyraża nadzieję, że wojska federacyjne zdołają zawczasu zapobiedz walce między obydwoma stronnictwami.

Londyn, 4. września. Książę Adalbert pruski przybył dziś rano okrętem „Ava" z Gibraltaru do Southampton. — Kongres w Washingtonie potwierdził z dawniejszem zastrzeżeniem bil względem ubogich.

Paryż, 6. września. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza depeszę telegraficzną z **Berny** z dnia 5. b. m. następującej treści: Dziś rano wzięto Neufchatel po jednogodzinnej walce. Rojalistów pietnastu poległo, do trzydziestu zostało rannych na placu walki; dwieście do trzechset rojalistów uwięziono. Republikańska władza rządowa przywrócona.

Modena, 4. września. Dziennik *Messaggiere modenese* potwierdza, że w połowie tego miesiąca odbędzie się konsystorz w Rzymie, na którym Ich Excel. były nuncyusz przy Dworze wiedeńskim Viale Prela i arcybiskup wiedeński Otmar Rauscher otrzymać mają kapelusz kardynalski incuria.

Według telegraficznej depeszy z Berny w dzienniku Frankfurckim z dnia 4. b. m. zdobyli republikanie w Neufchatel zamek szturmem. Na obydwóch stronach wielu poległo. Obydwie frakcye republikańskie oświadczyły się przeciw rojalistów.

Konstantynopol, 29. sierpnia. Baron Koller przybył dziś do tutejszej stolicy. Do utrzymania służby policyjnej na czarnem morzu potrzebują Rosyanie kilka lekkich statków. Przeto p. Buteniew podał do Porty o pozwolenie sprowadzenia kilku takich statków przez Dardanele.

Kurs lwowski.

Dnia 6. września.

		gotówka zlr.	gotówka kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	43	4	47
Dukat cesarski	„ „	4	49	4	51
Pólimperyal zł. rosyjski	„ „	8	16	8	19
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	30	1	31
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	20	81	45
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	76	45	77	15
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	40	85	15

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 5. września.			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $83\frac{3}{4}$	$83\frac{3}{4}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $85\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{2}$
detto z r. 1851 serya B. . . .	5%	„ —	—
detto z r. 1853 z wypłata . .	5%	„ —	—
Obligacye długu państwa . . .	$4\frac{1}{2}$%	„ $73\frac{3}{4}$	$73\frac{3}{4}$
detto detto	4%	„ —	—
detto z r. 1850 z wypłatą . .	4%	„ —	—
detto detto detto . .	3%	„ —	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ $128\frac{3}{4}$ 129	129
detto detto z r. 1854		„ $109\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$	$109\frac{3}{4}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . .	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto galicyijskie i węgierskie .	5%	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{1}{2}$
detto krajów koron.	5%	—	—
Akcye bankowe		1093 1089	1091
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		$597\frac{1}{2}$	$597\frac{1}{2}$
Akcye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.		$387\frac{1}{2}$ 389	388
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		$2836\frac{1}{4}$ $2832\frac{1}{2}$	2835
Akcyé kolei żel. Glognickiej na 500 złr. . .		—	—
Akcye kolei żel. Edynburgskiej na 200 złr. .		—	—
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.		—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		589	589
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		435	435
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr. . .		—	—
Renty Como		—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 5. września.		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	$85\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{2}$ 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$103\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$103\frac{3}{8}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$102\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$102\frac{3}{8}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	76	76 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	$103\frac{3}{8}$	$103\frac{3}{8}$ 2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—5 $4\frac{1}{2}$	10—$4\frac{1}{2}$ 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$102\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{2}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	$119\frac{5}{8}$	$119\frac{5}{8}$ 2 m
Paryż za 300 franków	$119\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$	$119\frac{3}{4}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	260 261	$261\frac{1}{2}$ 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	8	8 Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 6. września.

Oblig. długu państwa 5% $83\frac{13}{16}$; $4\frac{1}{2}$ —; 4% 66; 4% z r. 1850 —. 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 130. Wiéd. miejsko bank —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1091. Akcye kolei półn. $2827\frac{1}{2}$. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 590. Lloyd 440. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. $596\frac{1}{4}$ złr.

Amsterdam l. 2 m. $85\frac{1}{2}$. Augsburg $103\frac{3}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $102\frac{5}{8}$ 2 m. Hamburg — 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — $4\frac{1}{2}$. 2 m. Medyolan $102\frac{1}{2}$. Marsylia $119\frac{1}{2}$. Paryż $119\frac{3}{4}$. Bukareszt $260\frac{1}{2}$. Konstantynopol $465\frac{1}{2}$. Smyrna —. Agio duk. ces. $7\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. $77\frac{3}{8}$. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 $109\frac{7}{8}$. Pożyczka narodowa $85\frac{7}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $388\frac{1}{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. września.

JExcel. hr. Lewicki, z Cieplic. — PP. Siemianowski Franc., z Stryja. — Mautner Mateusz, z Gródka. — Gregorowicz Benedykt, z Biały. — Zakliczyn Teodor i Janiszewski Bonifacy, z Krakowa. — Komarnicki Bolesław, z Jackowiec. — Zarzycki Tyt., z Stryja. — Singer-Wysogórski Kar., z Traskawca. — Bełdowicz Teodor, z Pragi. — Nikorowicz Spirydon, z Wiédnia. — Truskolawski Leonard, z Żółkwi. — Skrzyszowski Józef, z Soposzyna.

Dnia 7. września.

PP. Wiszniewski Wiktor, z Brzeżan. — Wysłowski Józef, adwokat krajowy, z Złoczowa. — Krzystofowicz Jan, z Kocmana. — Strzelecki Eugeniusz, z Wyrowa. — Torosiewicz Maurycy, z Ostrowa. — Stobiecki Michał, z Bertyszowa. — Nowak Feliks, c. k. radca sadu obw., z Strzały. — Smolka Franc. adwokat krajowy, z Truskawca. — Kveb Kajetan, c. k. nadinspektor i Hiller Emanuel, c. k. inżynier, z Wiédnia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. września.

PP. Gnoiński Michał, akwokat krajowy, do Krasnego. — Dr. Lautner, c. k. prosfesor, do Żółkwi. — Theuerkauf, c. k. kapitan, do Czerniowiec. — Madurowicz Walenty, c. k. radca minister., do Złoczowa. — Błazowski Krzysztof i Onyszkiewicz Adryan, do Jazłowca. — Głaszyński Józef, do Mogilan. — Antoniewicz, c. k. radca sadu obwod., do Stanisławowa.

Dnia 7. września.

Hr. Krasicki, do Przemyśla. — PP. Uszner, c. k. rotmistrz, do Brzeżan. — Pajaczkowski Narcyz, c. k. komisarz obw., do Żółkwi. — Winnicki Tyt., do Nowosiółek. — Papara Stanisł., do Dolnicza. — Gaffenko Jerzy i Jędrzej, do Zamośeia. — Mittner, c. k. podporucznik, do Dembicy. — Poźniak Wilhelm, do Lubienia. — Łodyński Teofil, do Wiszenki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 5. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0^0 Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	325.57	+ 10.1^0	85.6	pół.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. popoł.	324.88	+ 19.0^0	52.1	połud.-wsch. „	„
10.god. wiecz.	324.73	+ 12.4^0	94.4	pół.-wsch. „	„

W wieczór burza i deszcz 3.'''96.

TEATR.

Dziś: Przedstaw. niem.: **„Der Aktien-Greissler.“**

KRONIKA.

Austryacka marynarka handlowa liczyła z końcem roku 1855—9980 okrętów o 334.689 beczkach, 36.223 ludzi na paropływach o sile 8030 koni.

	okręta,	beczki,	ludzi,	siła koni
Wybrzeże ilyrskie	2424	261.590	14.074	8030
Kroacya cywilna	323	4484	857	—
Dalmacya	5131	31.007	14.138	—
Wybrzeże weneckie	1960	35.185	6605	—
Kroacya wojskowa	142	2423	499	—
Razem . .	9980	334.689	36.223	8030

Według pojedynczych kategoryi okrętów liczyła marynarka handlowa:

	okręta,	beczki,	ludzi,	siła koni
Okręta długiej żeglugi	676	231.051	8129	8030
Wielkie statki przybrzeżne:				
z nieograniczoną żeglugą	220	27.169	1536	—
z ograniczoną żeglugą	334	16.637	1604	—
Małe statki przybrzeżne:				
dla całego wybrzeża	1725	34.456	5804	—
dla samego powiatu	519	2140	1419	—
Barki rybackie	2683	11.788	8816	—
Numerowane barki i lichtony . . .	3823	11.448	8915	—
Razem . .	9980	334.689	36.223	—

Liczby te dzielą się dalej w następujący sposób:

	okręta,	beczki,	ludzi,	siła koni
Trzymasztowe	72	40.081	1072	—
Barki	157	62.047	1843	—
Polakery	23	7972	253	—
Brygi	96	33.459	1043	—
Brygantyny	340	84.900	3229	—
Goelety	6	718	43	—
Szonery	31	3693	210	—
Szonerowe brygi	35	4313	241	—
Kuttery	2	22	5	—
Hermafrodyty	4	531	31	—
Trabakle	3099	$59.358\frac{1}{2}$	10.798	—
Brazery	806	$7266\frac{1}{2}$	2590	—
Leuty	1438	4657	4740	—
Numerowane barki	3764	9108	8730	—
Lichtony	59	2340	185	—
Paropływy	48	14.223	1255	8030
Razem . .	9980	334.689	36.223	8030

Nadmienia się tu, że w poprzednim przeglądzie objęte są tylko morskie paropływy austryackiej marynarki handlowej.

— W Holandyi wybito medal na pamiątkę przywrócenia hierarchii kościelnej. Główne pole jego przedstawia Zbawiciela, wskrzeszującego córeczkę Jaira, z wyrazami: *Talitha Comi, quod est interpretatum: Puella, tibi dico, surge (Marc. V, 41.)* Na odwrotnej stronie zaś znajdują się herby pięciu miast, Bredy, Haarlemu, Utrechtu, Herzogenbuszu i Roermondu, to jest przywróconych biskupstw, pod któremi znajduje się napis: *Anno R. S. MDCCCLIII Pio IX. Pont. Max. Ser. Reg. Vilhelmi III. An. V. episcopali hierarchia singulari Dei beneficio Nierlandiae, restituta civis catholici gratulantur* †.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.